

Aan Algemeen Bestuur VRT
Van Stephan Wevers
Datum 29 september 2017
Onderwerp Brief 'Verzoek aan het AB van de VRT om de Regionale Brandweer te laten onderzoeken hoe de repressieve paraatheid verbeterd kan worden' d.d. 22 augustus 2017

Repressieve paraatheid en vrijwilligersagenda

Beste leden van het Algemeen Bestuur VRT,

Onlangs, eind augustus, ontving u van burgemeester en wethouders van Wierden een brief betreffende een verzoek om de mogelijkheden te onderzoeken om de repressieve paraatheid te verbeteren bij vrijwilligerskorpsen met vrije opkomst. Met deze toelichting willen wij u graag een eerste beeld meegeven over onze behandeling van dit onderwerp.

De vraagstelling in de brief is ons bekend en we hebben hier in de afgelopen periode al vaker met u over gesproken. Dit is gedaan onder de noemer van 'repressieve paraatheid' en de 'vrijwilligersagenda'. Tijdens de tweedaagse van november vorig jaar hebben we de beide onderwerpen toegelicht en met u van gedachten gewisseld over opties om de thema's aan te pakken.

Mede op basis hiervan zijn deze onderwerpen verder opgepakt. In de zomer van dit jaar hebt u de 'Voortgangsmemo risicogerichte brandweezorg', van ons ontvangen, waarin met name aandacht is besteed aan de wijze waarop repressieve paraatheid wordt gerealiseerd en invulling is gegeven aan de opdracht een en ander efficiënter te organiseren. Voor wat betreft het thema vrijwilligheid is een vrijwilligersagenda opgesteld, waaraan momenteel uitvoering wordt gegeven.

MEMO

Vrijwilligersagenda

Uitgangspunt in deze aanpak is dat vrijwilligers een essentieel onderdeel zijn van de repressieve organisatie; zij leveren een onmisbare bijdrage aan onze brandweezorg. Het grootste gedeelte van het personeelsbestand bestaat uit vrijwilligers en is werkzaam op 27 van de 29 kazernes in Twente. Paraatheid en het uitrukken naar incidenten en het verbeteren hiervan blijft voor de brandweer altijd één van de primaire taken. Om de paraatheid te kunnen waarborgen, maar ook bij andere activiteiten, heeft Brandweer Twente haar vrijwilligers nodig.

In lijn hiermee is het doel van de Vrijwilligersagenda geformuleerd: *"Elke kazerne heeft voldoende fitte, gemotiveerde, opgeleide vrijwilligers die zich maatschappelijk en organisatorisch betrokken voelen. De paraatheid is op alle kazernes geborgd. De samenwerking blijft langdurig en succesvol."*

In de vrijwilligersagenda heeft Brandweer Twente de verschillende initiatieven die lopen ten behoeve van vrijwilligers gebundeld en zichtbaar gemaakt. Dit kunnen initiatieven zijn van voor de regionalisering en die meegenomen zijn naar de nieuwe organisatie of nieuwe initiatieven die na de regionalisering zijn ontwikkeld. Met de bundeling wordt de focus gelegd op een aantal onderwerpen:

- Werving en diversiteit: hierin wordt de kracht van een Twentse aanpak met de specifieke wensen en behoeften per lokaal korps gebundeld. Per kazerne wordt bekeken hoeveel vrijwilligers nodig zijn, mede met het oog op verwacht verloop, en in welke functionaliteiten. Daarbij wordt de wijze van werving per kazerne in overleg met de vrijwilligers bepaald, waarbij zij zelf hun rol oppakken.
- Hoofdwerkgevers: extra aandacht wordt besteed aan de informatieverstrekking richting de hoofdwerkgevers, waarbij de nadruk wordt gelegd op de voordelen voor de hoofdwerkgevers en waardering voor de flexibiliteit en medewerkers. In dit onderdeel kunt u als burgemeester een versterkende en stimulerende rol spelen. Een aantal van uw collega's heeft hiermee inmiddels ervaring opgedaan.
- Betrokkenheid en verbinding: De vrijwillige medewerkers voelen zich over het betrokken bij de brandweer in het algemeen en bij de eigen kazerne in het bijzonder. Daarbij ervaart men gelijktijdig in vergelijking met het geleden meer afstand tot de organisatie. Daarom wordt extra aandacht besteed aan verbinding met de vrijwilligers in de vorm van klankbordgroepen, informatievoorziening en vooral het bespreekbaar maken van verschillen en het in gesprek blijven met elkaar.

- Vormen van vrijwilligheid: Hierbij wordt gekeken naar de inzet van vrijwilligers ten behoeve van andere taken binnen de veiligheidsregio. Daarnaast worden beroeps- en vrijwillige medewerkers steeds meer uitwisselbaar voor het repressieve werk in de kazernes, zodat zij elkaars inzet en daarmee de repressieve paraatheid versterken.

Daarnaast heeft een inventarisatie plaatsgevonden bij alle kazernes. Daarbij is gekeken of en hoe vaak het voorkomt dat er na alarmering niet voldoende gekwalificeerd personeel beschikbaar is om binnen een aanvaardbare tijd op te komen en wat daarvan de oorzaak is. Per kazerne is door de vrijwilligers en kazerne coördinator gekeken welke maatregelen genomen kunnen worden om de opkomstgarantie te vergroten. Voor een aantal kazernes voldoet de huidige situatie prima en op verschillende plekken zijn verbeteracties voorgesteld,

Eerste resultaten van uitvoering

Vanuit de focus-onderwerpen van de vrijwilligersagenda en de maatregelen voor verbeteren van de opkomstgarantie zijn inmiddels resultaten geboekt. Zonder volledig te zijn geven we u een aantal voorbeelden:

- Brandweer Twente maakt gebruik van een roosterprogramma. Dit programma biedt de mogelijkheid voor de vrijwilligers in vrije instroom om aan te geven of zij beschikbaar zijn of niet. Dit is bruikbaar om afstemming te zoeken tussen de vrijwilligers onderling indien er voldoende personeel beschikbaar is, maar niet altijd van elkaar bekend is of er op een specifiek moment voldoende vrijwilligers kunnen opkomen. Deze optie kan worden uitgebreid met een app die bij het roosterprogramma hoort en waarmee tijdens een alarmering wordt aangegeven welke collega's opkomen. Zoals gezegd zijn deze opties beschikbaar voor alle kazernes. Ze worden toegepast in overleg met de vrijwilligers en op basis van de praktijkervaringen in de betreffende kazerne.
- De functionaliteit van de app uit het roosterprogramma kan worden vervangen door een terugmeldpager. Bij ontvangst van een alarmering op de pager, kan direct worden aangegeven door de vrijwilliger of deze beschikbaar is of niet. Dit verhoogt de snelheid op de meldkamer om te beoordelen of de kazerne kan uitrukken of dat een andere kazerne moet worden gealarmeerd. In de kazernes Losser en Tubbergen wordt op dit moment invoering voorbereid om ervaring op te doen met deze terugmeldpagers.
- Bovenstaande opties zijn met name bruikbaar voor kazernes met voldoende personeel. Voor die kazernes (Borne, Oldenzaal, de Lutte, Ootmarsum en Boekelo) waarbij bekend is dat er een tekort is aan vrijwilligers, is in juni 2017 van dit jaar een zogenoemde 'crash-selectie' georganiseerd. Hierbij is voorafgaand aan de huidige wervingscampagne een aparte werving- en selectieprocedure gestart. Dit heeft 14 nieuwe vrijwilligers opgeleverd. Deze mensen zijn niet direct inzetbaar, omdat zij eerst opgeleid moeten worden. Het introductieprogramma voor hen start per november 2017, de opleiding zal beginnen in januari 2018.
- Er zijn meerdere bijeenkomsten georganiseerd waarbij werkgevers zijn uitgenodigd om kennis te maken met de voordelen van het hebben van vrijwillige brandweerlieden in hun bedrijf. Op 6 oktober 2017 is een bijeenkomst gepland van hoofdwerkgevers in Haaksbergen die al vrijwilligers in dienst hebben. Als erkenning ontvangen zij een schildje dat zij aan de gevel van hun bedrijf kunnen plaatsen.

Afsluitend

Wij hopen u hiermee een voortschrijdend beeld te hebben geschetst van de inzet waarmee wij dit onderwerp aanpakken. Gelijktijdig beseffen we ons dat de vraagstelling voor een deel voortkomt uit gevoel dat leeft bij bewoners en de gemeenteraad van Wierden. En een volledige garantie op opkomst vanuit de kazerne is niet te geven. Dat geldt zelfs bij beroepskazernes indien er sprake is van gelijktijdigheid van incidenten. Het dekkingsplan voorziet hierin met een kazernevolgordetabel, waarin afspraken gemaakt zijn om in voorkomende gevallen een 2^e en soms een 3^e kazerne zo spoedig mogelijk te alarmeren.

Wij denken dat het zinvol kan zijn om met de gemeenteraadsleden van Wierden van gedachten te wisselen over de aanpak van Brandweer Twente om te komen tot een zo groot mogelijke repressieve paraatheid. Wij nodigen hen dan ook graag uit voor een bezoek aan de kazerne in Wierden. Dit aanbod geldt vanzelfsprekend ook voor andere gemeenteraden waarbij dit vraagstuk speelt; ook voor hen organiseren wij graag een bezoek aan hun kazerne.

Met vriendelijke groet,

Stephan Wevers,
Commandant Brandweer Twente